XVI НАЦИОНАЛНА ШКОЛА
ЗА ДОКТОРАНТИ И МЛАДИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ В СОЦИАЛНИТЕ НАУКИ

"Многообразните общности:
индивидуални, социални, културни, политически и икономически различия"

10 - 12 юни 2025 г.

ЛЕКЦИИ И УЪРКШОПИ

Пленарна лекция

БАЛАНС МЕЖДУ НЕГАТИВНИТЕ И ПОЗИТИВНИТЕ ЕФЕКТИ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ КОВИД-19 В ЮНОШЕСКА ВЪЗРАСТ

доц. д-р Анна Александрова-Караманова, ИИНЧ-БАН

Пандемията от Ковид-19 засегна значимо живота на хората навсякъде по света. Редица изследвания установиха значими негативни ефекти върху психичното здраве, здравното поведение и образователните резултати на юношите. Същевременно, бяха докладвани позитивни ефекти относно времето със семейството и времето за себе си. По данни от международното изследване HBSC, във всички изследвани 10 области от живота на над 100 000 юноши от 22 държави възприетите позитивни ефекти на пандемията надхвърлят негативните. Клъстерът на негативно повлияните в десетте области обхваща 14%, на позитивно повлияните – 42%, а „неутралният“ клъстер включва 44% от юношите.

Подцениха ли изследователите съществуването на позитивни пандемични ефекти? Какво показват изследванията в България?

Лекцията представя резултати от национално представително проучване сред 3326 юноши на 11-17 години, проведено през 2022/2023 година по проект № КП-06-Н55/7 „Здраве и благополучие на юношите в условията на пандемията от Ковид-19“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“, МОН.

От проследени 12 области от живота на юношите, в 7 преобладават възприетите позитивни ефекти (взаимоотношения със семейството, с приятелите, сън, здраве, хранене, справяне в училище, физическа активност), а в 5 – неутралните ефекти (животът като цяло, взаимоотношения с романтичен партньор, финансово положение на семейството, очаквания за бъдещето, психично здраве). Количественият анализ установи негативни ефекти върху психичното здраве, рисковите здравни поведения и академичната мотивация, и позитивни ефекти върху взаимоотношенията в семейството. Качественият модул регистрира преобладаващо негативни жизнени промени и емоции. Позитивните теми включват личностно развитие и посттравматичен растеж, нови приятели, време за себе си, повече сън и справяне чрез подкрепа от приятелите и близките, забавления в свободното време, физическа активност и повече учене.

Работен семинар

СОЦИАЛНИ РАЗЛИЧИЯ В ЗДРАВНАТА САМООЦЕНКА НА НАСЕЛЕНИЕТО В БЪЛГАРИЯ. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЕСС

доц. д-р Елица Димитрова, ИИНЧ-БАН

Социалните различия в здравния статус на индивидите са широко дискутирана изследователска тема. Освен поведенческите индикатори от тип на наличие на медицински симптоми и оплаквания и не/здравословни навици и поведения, друг основен индикатор, който се използва в изследванията, посветени на здравето и неговите детерминанти, е т.нар. субективно оценен здравен статус. Въпреки че получената оценка на здравния статус е субективна и немедицинска, различни изследвания полазват, че е налице силна корелация между тази оценка и обективните индикатори за заболеваемост. По време на семинара ще бъдат разгледани възможностите за анализ на социалните различия в субективно оценения здравен статус на индивидите въз основа на данни от Европейското социално изследване (ЕСС), както и ще бъде проведена практическа част относно работата с данни от ЕСС.

Уъркшоп

АВТОМАТИЗИРАНЕ НА РЕФЕРЕНЦИИ И ЦИТАТИ СЪС ZOTERO: ПРАКТИЧЕСКИ УЪРКШОП

гл. ас. д-р Любомир Стойчев, ИИНЧ-БАН

Ефективното управление на референции и цитати е ключов аспект на научното писане, но често е времеемко и податливо на грешки. Този уъркшоп ще запознае участниците със **Zotero** – мощен, безплатен софтуер за управление на източници, който улеснява събирането, организирането и цитирането на научна литература.

По време на уъркшопа участниците ще придобият практически умения за:

- Инсталиране и настройка на Zotero за оптимална работа
- Събиране и организиране на референции от различни източници
- Автоматично генериране на цитати и библиографии в различни стилове
- Интеграция на Zotero с Microsoft Word (и евентуално за Google Docs при наличие на участници, които не ползват MS Word) за безпроблемно писане
- Използване на разширени функции като тагове, бележки и съвместно управление на референции

Този уъркшоп е предназначен за изследователи, студенти и докторанти, които искат да оптимизират работата си с цитати и да повишат ефективността на писането си. **Не се изисква предишен опит със Zotero.** В края на сесията участниците ще разполагат с практически умения за ефективно управление на референции и ще могат да пестят ценно време при писане на научни текстове.